

յԱպրիլ 3, եւ փոխելոյ յաստեացս յ8 յու-
նուարի 1782 ամի, ի Մոսկով»:

Հազար Հագարեանի կինը՝ Աննա Յովա-
կիմեան, որի հայրը Չուղայեցի ահանաւոր
զէմբերից է եղել, վախճանուել է 1770 թ.
յունուար 13ին, 60 տարեկան հասակում, եւ
թաղուել է Մոսկուայի Պրեսնեա թաղամասի
գերեզմանատան՝ Ս. Աստուածածնի Հայոց
եկեղեցում:

(Շարունակելի):

ԱՐՏԱԽԱԳԻ ԱՐՔԵՊ. ՍԻՐՄԵՆԱՆ, Մայր Յուցակ
հայերէն ձեռագրաց Երուսաղէմի Սուրբ Յակո-
բեանց վանքի: Հատոր Ա., վեցերորդի 1948,
8⁰ մեծ, էջ ԺԵ + 374: Գիճը՝ 10 տուար:

Երուսաղէմի Ս. Յակոբեանց Մատենա-
գարանի հայերէն ձեռագիրներու ցուցակա-
գրութեան առաջին փորձը կատարած է
Տիգրան Սաւարանեան 60ական թուականին,
ամփոփ ձեւի մէջ, ցուցակագրելով 1750 ձե-
ռագիր: Նոր ցանկ մը, աւելի գիտնական
ուճով ձեւնարկած է պատրաստել Վեհաշնորհ
Պապայեան Սահակ կաթողիկոս. այս գործը
մնացած է կիսատ եւ անտիպ: Առթիւ Աս-
տուածաշունչի 1500ամեայ յորելեանին
յանձնուած էր 1935ին Նշանեան Մեսրոպ
կաթողիկոսին կազմել Ս. Գրքի հայոց ձեռա-
գիրներու ցուցակը, գոր եւ հանած է ի
գլուխ, բայց չէ հրատարակուած: Մատե-
նագարանը ունի այժմ իր 3700 ձեռագիր.
այս ճոխ թիւը կը պարունակէ անշուշտ իր
մէջ գրական մեծ արժէքներ, հետաքրքրա-
կան ոչ միայն հայ, այլեւ միջազգային գի-
տութեան. եւ ցանկալի էր, որ գոնէ ցուցա-
կագրութեամբ ներկայացուէր անոր բովան-
դակութիւնը գիտական աշխարհի: Չեռա-
գրաց մեծ թիւը գժուարին պիտի ըլլայ մէկ
հատորի մէջ ամփոփել. գործը պիտի զի-
րինար, եթէ պրակ պրակ գրուէր հրատար-
ակ:

Այս գործին նպաստ մը մատուցանելու
համար աշխատութիւնը յանձն առած է Ար-
տաւագ Սրբազան ցուցակագրել այդ Հա-
ւաքման փոքր մաս մը, գոր կը զնէ այժմ

գեղեցիկ տպագրութեամբ հրատարակ: Առա-
ջին 140 ձեռագիրներու ցուցակն է հատորիս
հական մասը. անոր կցուած է յաւելուածա-
բար նոյն Հաւաքման այլ 38 ձեռագիրներու
ցուցակը, գորոնք ցուցակագրած է այլ եւ
այլ առիթներուն:

Անխոնջ աշխատասէրը իր եռանդը նախ-
նեաց ձեռագիրները ցուցակագրելու հանդէս
բերած էր ասկէ յառաջ ալ տարով երկու հա-
տորի մէջ Հայկալի Գառաւուն Մանկունք
Եկեղեցւոյ եւ նոյն քաղաքի Մասնաւորներու
քով գտնուած ձեռագիրներու ցուցակը: Ամէն
գովութեան վեր է այս նախանձախնդրու-
թիւնը. եւ կը շնորհաւորենք Սրբազանին
բարի եռանդը:

Որովհետեւ աշխատութիւնս կը ներ-
կայացուի իրրեւ Ա. հատոր Երուսաղէմի
Ս. Յակոբեանց վանքի ձեռագիրներու ցու-
ցակին, կարելոր կը համարիմ վերհանել
անոր առաւելութիւններէ աւելի պակասները
ի յորդորումն եւ ի գլուխը ձեռագրութեան
հարցերու: Ուստի թոյլ պիտի տայ ինձ
հատորիս աշխատասէր հեղինակը ընել զի-
տողութիւններս:

1. Հատորս ճակատ կը կրէ. «Մայր ցու-
ցակ»: Այսպէս նաեւ Հայկալի ձեռագրաց
Բ. հատորը. անշուշտ հետեւողութեամբ
Հ. Բ. Սարգիսեանի, որ նոյնպէս մակա-
գրած է իր Յուցակն Վեհեթիկի Միթիա-
րեանց ձեռագիրներու: Ինձ կը թուի թէ
անիմաստ վերագիր մ'է հոս «մայր»: Հ. Յ.
Տաշեան, որ առաջին օրինակը տուաւ յորի-
նուածական ցուցակ կազմելու, մասնաւոր
հատորներու համար ընտրեց պարզ խորա-
գիրը՝ «Յուցակ հայերէն ձեռագրաց...»: Այսպէս
նաեւ Փ. Կոնիքի Բրիտ. Թանգա-
րանի եւ Օքսֆորդի ձեռագրաց ցուցակներու
ճակատը. Catalogue of the Armenian Manu-
scripts..., Փ. Մակլէր Ազգ. Մատենագա-
րանի՝ Catalogue des manuscrits arméniens...
Ն. Ֆինկ Տիւրինգենի՝ Verzeichnis der arm.
Handschriften եւ այլն: Իսկ այսպէս կազ-
մուած ցուցակներու շարքին համար նշանա-
կեց Հ. Տաշեան ընդհանուր խորագիր մը՝
«Մայր Յուցակ հայերէն ձեռագրաց...», Հա-
տոր Ա., տետրակ Ա. եւ այլն, որ ճշգիւ կը
համապատասխանէր Երուսաղէմի գործա-
ծած ընդհանուր խորագրին՝ Hauptkatalog:

2. Եթէ հատորս Երուսաղէմեան ձեռա-
գրաց ցուցակին Ա. հատորը պիտի կազմէ,

աննպատակ ուսում կը համարինք յաջորդ-
հատորներու պատկանող ձեռագրաց ցուցա-
կագրութիւնները (Թ. 141—164), որոնք հա-
մար կը կրեն 271, 306, 318, 365, 373, 417,
453, 1620, 1240, 1535, 1924, 1930, 1946,
1955, 2154, 2311, 2497, 2625, 2629, 2649—
2651, 3026 եւ հատ մ'ալ՝ 11 Բ. որ տակաւին
նոյն իսկ չէ համարագրուած ձեռագրաց շար-
քին մէջ: Մինչ այս յաւելուածական բա-
ժինը կը կցուի Հատորիս, անուշագրու-
թիւնը կը կցուի Հատորիս, անուշագրու-
թեամբ անտեսուած են բուն շարքին Թ. 35
(Յայտմաւուրք 1435է) եւ Թ. 134, իսկ
Թ. 135 Գանձարանը սխալմամբ ստացած է
134 համարը:

3. Շատ տաղտկալի եւ յոգնեցուցիչ աշ-
խատանք է ձեռագրաց ցուցակագրութիւնը,
յատկապէս այն ձեռագիրներու, որոնք քեզ
արժէք կը ներկայացնեն ըստ բովանդակու-
թեան: Բայց ցուցակագիրը, որ պաշտօն
ստանձնած է կազմել Հաւաքման մը ձեռա-
գիրներու ցուցակը, պարտական է խզմտօ-
րէն ի գլուխ հանել աշխատանքը: Չեռագրաց
ցուցակը յատկապէս կը պահանջէ մէն մի
ձեռագրին բովանդակութիւնը վերհանել ա-
մենայն բարեխղճութեամբ, ըլլայ այն պի-
տանացու կամ անպէտ. մէկուն անպէտ հա-
մարածը կարող միւսին պիտանացու երեւալ:
Կարելոր է բովանդակութիւնը ներկայացնել
հեղինակին խօսքերով, անոր ընտրած խո-
րագրով եւ բաժանումներով. ժողովածու
ձեռագիրներու խրաքանչիւր հատուածները
տալ խորագրներով, սկզբնաւորութեամբ
տալ վերջաւորութեամբ: Երբ ձեռագիր մը
եւ վերջաւորութեամբ: Երբ ձեռագիր մը
ուստի բազմաթիւ օրինակներ, անոնցմէ մին,
յատկապէս առաջինը պէտք է ներկայացնել
ըստ կարի մանրամասն ցուցակագրութեամբ
եւ միւսները առաքել անոր, եթէ չունին
մասնաւոր նկարագրական գծեր: Այսպէս
նաեւ հաւաքական գործեր՝ Մաշտոց, Շա-
րակիոց, Գանձարան, Տաղարան, Կանոնա-
գիրք, Վարք Հարանց, Յայտմաւուրք եւն:
Շատ անգամ այս հաւաքական անուամբ ձե-
ռագիրներ անհաւասար են իրենց ներքին բո-
ւանդակութեամբ: Արտաքին նկարագրու-
թեամբ եւ Յիշատակարաններու արտագրու-
թեամբ ձեռագիր մը չի կրնար ցուցակա-
գրուած համարուիլ: Կը յիշեմ դէպք մը.
Երուսաղէմ Լալայեան օր մը արամազրեց ինձ
իւր կազմած Վասպուրականի ձեռագրաց ցու-
ցակին երկրորդ հատորի ձեռագիր ցուցակը:

նկատեցի հոն «Անանիա վարդապետի Գննի-
կոն»։ այսքան միայն. կը յաջորդէին յիշա-
տակարանները: Երբ հարցուցի իրեն, թէ
ինչո՞ւ այսքան կարճ ցուցակած է ձեռա-
գիրս, որ իր տեսակին մէջ հաշուազուտ
օրինակ մը կը ներկայացնէր, պատասխանեց.
«Ես ի՞նչ գիտնայի, թէ կարելոր գրութիւն էր
այն»։ Եւ սակայն ցուցակագրողին պարտքն
էր յիշատակարաններէ աւելի ձեռագրին բո-
ւանդակութեան ուշադիր ըլլալ: Անանիա
Շիրակացւոյ այդ կարելոր միակ օրինակը
ինչպէս կը յայտնուի, այնպէս ալ կ'անհե-
տանայ: Գոնէ բովանդակութեան նկարա-
գրութիւնը մնացած ըլլար:

4. Որչափ ալ գովելի է Յուցակագրին
ընթացը, ձեռագրին արտաքինը լայնօրէն ներ-
կայացնելու եւ Յիշատակարանները ամբող-
ջութեամբ ընծայելու, բայց բանասիրական
տեսակէտէ անգոհացուցիչ կը գտնեմ ներք-
նայն նկարագրութիւնը, որ բովանդակու-
թեան կը հայի: Տեղ տեղ կը տարածուի
աւելի քան պէտք է, այլուր կը բաւականա-
նայ հարեւանցիկ ակնարկով, երբեմն նոյն
իսկ շատ ժլատ է խօսք մ'աւելի ըսելու ի
նպաստ պայծառութեան:

Թ. 29 եւ 50 կը բովանդակեն Յովետ
քահանայի Պատմութիւնն ընդհանուր աշ-
խարհի թարգմանութեամբ Ջահեցի Հ. Տո-
մինիկոսի. երկու ձեռագիրներն ալ նկարա-
գրուած են հարեւանցիկ, առանց տալու խո-
րագրին եւ սկզբնաւորութիւնը այնպէս ինչ-
պէս է ձեռագրին մէջ: Այսպէս նաեւ Թ. 20,
որ է Թովմայի Աստուածարանութիւնը Ղու-
կաս Խարբերոցւոյ թարգմանութեամբ. միակ
օրինակը, որքան ինձ ծանօթ է: Թ. 18,
էջ 228—314 կ'ընծայէ Եփրեմ Աջլազ կաթո-
ղիկոսի Սաղմոսաց Մեկնութիւնը մինչեւ
Սաղմ. է: Ոչ խորագիրը, ոչ սկզբնաւորու-
թիւնն եւ ոչ ալ վերջաւորութիւնը յառաջ
բերուած են: Չեռագրող վերջաւորութեան
ուստի նաեւ Տաղաչափեալ երգեր, բայց չեն
ցուցակագրուած անոնք: Ամէնէն վերջը կը
գտնուի նաեւ Արբաշամ Աստապատեցւոյ Տա-
պանագիրը, որմէ յառաջբերուած են 10 տո-
ղեր եւ ընդհատուած գիտողութեամբ. «տես
այլուր»։ Բայց ո՞ւր: Յամենայն դէպս ոչ
Ալիշան Սիսականի մէջ եւ ոչ Կոստանեան
Վիմական տարեգրութեան մէջ չեն յիշած
գայն:

Թ. 49, էջ 259—378 կան Տիրատուր վարդապետի Քարոզները, որոնք չեն չլի- շատակուած:

Թ. 51 «Մեկնութիւն Երզնայի երգոյն». չէ նշանակուած ոչ խորագիրն եւ ոչ սկզբնաւո- րութիւնը ճշգրտու համար հեղինակը. բայց նոյն Մատենադարանի Թ. 142, 162, 277, 384 եւ 643 կը վկայեն, թէ Կոռնելիոս Ալա- պիդէ է հեղինակն եւ Ղուկաս Խարրերդցի թարգմանիչը: Այսպէս նաեւ Թ. 124 «Մեկ- նութիւն Գործք Առաքելոցի». որոնք. բայց Թ. 80 մատնանշած էր անոր հեղինակը՝ Կ. Ալապիդէ: Նոյնպէս Թ. 46 «Անտառ այլա- բանութեան». հեղինակին եւ թարգմանչին անունները տուած էին սակայն Թ. 3 եւ 17, այն է Կ. Ալապիդէ եւ Ղ. Խարրերդցի: Թ. 133 «Մեկնութիւն Եզեկիէլի». այսպէս առանց մանրամասնութեան. բարեբախտա- բար Թ. 18 եւ 60 ձեռագիրներէն գիտենք որ ասոր ալ հեղինակը Կ. Ալապիդէ է:

Թ. 81 ձեռագիրն համար կը ըսուի. «Մա- տենան է Մեկնութիւն Սաղմոսաց, օտար թարգմանութեամբ, թերի»: Գրչութիւնը ԺԸ. դարէն է. եթէ սկզբնաւորութիւնն կամ վերջաւորութիւնը յառաջ քերուած ըլլար, կարելի էր թերեւս վերատուգել հեղինակը: Ունինք Յովհ. Ոսկերեանի, Դանիէլ Ասոր- լոյ եւ Պետրոս Մերիկիոյ Սաղմոսաց Մեկ- նութիւնները: Վերջինիս թարգմանիչն է Աթանաս Եպիսկոպոս (Տայի Սիմոնեան) ըստ Թ. 115 ձեռագրին, թարգմանուած՝ Սաւա- լանեանի ցուցակին համաձայն 1777—1780 տարիներուն. հաւանօրէն այս թարգմանու- թեան երկրորդ օրինակն է: Հաւաքման մէջ բազմաթիւ օրինակներ կան Յակոբ Վոռա- ճիոյ արքեպիսկոպոսի Բանք Ոսկիականք կո- շուած քարոզարքէն, զոր թարգմանած է Ղուկաս Խարրերդցի 1730—1736 տարիներ- ըն մաս առ մաս եւ 1741ին ենթարկած է սրբազրութեան: Շատ բազմաթի էր ճշգրի թարգմանութեան ժամանակագրութիւնը, այս ինքն քանի՞ մասով եւ ո՞ր տարիներուն թարգմանուեցան անոնք. միայն Երուսաղէմ 27 օրինակ կը գտնուի. այս օրինակները ա- ուանց տարակուսի մաս առ մաս ունին այդ իրր 192 քարոզները: Յուցակագրողի գործը պիտի ըլլայ նշել մէկն մի ձեռագրի բովանդա- կած քարոզներու գոնէ թիւը: Այդ պայծառ չի տեսնուիր Թ. 26, 38, 41, 52, 54, 86, 114 եւ 138 ձեռագիրներու ցուցակագրութեանէն:

Թերի է Թ. 55 ձեռագրին նկարագրու- թիւնը, որուն թարգմանիչն է, ինչպէս կը նշանակէ Սաւալանեան իր Յուցակին մէջ, Յակոբ ձամճի օղլու:

Թ. 10, 13, 21, 28, 78, 82, 90, 109 եւ 116 ձեռագիրները կը բովանդակեն Յակոբ Նալեանի Կիրակէից քարոզները՝ կարծէր ասոնցմէ մին, լիակատարը, մանրամասն ցուցակագրել եւ միւսներու աւելին եւ պա- կասը ճշգրի անոր հետ համեմատելով:

Թերակատար ցուցակագրուած է Թ. 56, ոչ ճշգրութեամբ խորագրուած «Քարոզ- գիրք», որ է «Փողովածոյք» եւ կը բովան- դակէ Պրոկղի, Յ. Ոսկերեանի եւ այլոց ճառերը:

Ձեռն ցուցակագրուած Թ. 140 Տօնապատ- ճառն եւ Թ. 134 (իմացիր 135) Գանձարանը յամէ 1575, ճոխ Գանձերով եւ Տաղերով: Կարծէր, սակայն, տալ վերջնոյս մանր նկա- րագրութիւնը, որովհետեւ Հաւաքմանս առա- ջին Գանձարանը կը ներկայանար, որ կարող էր համեմատութեան հիմ ծառայել յաջոր- դարար Եկոյ Գանձարաններուն: Ձեռագրին կարեւորութեան հրաւիրեց ուշագրութիւնս յատկապէս ձեռագրին էջ 333 լուսանցքի վրայ գրուած ծանօթութիւնս, թէ «ի Մար- տիրոս վարդապետէ Բաղիշեցոյ գանձս ա- սացաւ սուրբ Յարութեան Տեան մերոյ» (Յուցակ, էջ 295): Թէեւ Յուցակագիրը գանձին վերնագիրն եւ սկզբնաւորութիւնը յառաջ չէ բերած, բայց եւ այնպէս ըլլալու է Յարեաւ Աստուած, մարգարէն գոչեաց, յառաջ գուշակեաց,

սկզբնաւորութեամբ Գանձը, որ էջմիածնի Թ. 424, Երեւանի Թ. 359 եւ Չմմառի Թ. 122 գանձարաններու մէջ անանուն է, բայց Թաւ- րիզի օրինակին մէջ, Թ. 43, թղ. 147ր—149ր (= Աճառեան, Գանձարան, թղ. 205) խո- րագրուած է. «Գանձ Յարութեան ի Մարտի- ըոս վարդապետէ ասացեալ» եւ կ'աւարտի. Մարտիրոս երգեաց, բարուն լըռակայ... (Տունք՝ «Յարութեան»): Նոյն ձեռագրին մէջ ունինք նաեւ ուրիշ մը՝ «Գանձ ի Մար- տիրոս վարդապետէ ի վերայ վարդապե- տաց». որ կը սկսի

Դէտք (Չ. գէտք) եւ գլուխ պետացն եւ կարգաց

(թղ. 406ա—Աճ. 531). եւ դարձեալ՝ «Մե- ղեղի ի Մարտիրոս վարդապետէ Պոռեցոյ ասացեալ.

Կաթողիկէ Եկեղեցի ուրախ լը բերկրեալ... (Անդ, թղ. 358ա—Աճ. 368ր): Տարակոյս չի մնար, թէ Գանձասաց Մարտիրոս վար- դապետ՝ Բաղիշեցի է եւ սա նոյն է Մ. Պո- ռեցոյ հետ, եւ կ'ապրէր 1575էն յառաջ, եթէ չէ ձեռագրին գրիչ Կարապետ Սողա- ճեցոյ ժամանակակից:

Թ. 6 Յայտաւորքէն երկու ընդարձակ յառաջբերութիւններ կը գտնենք էջ 68—69. տեղիքներս փոխ անունուած են Միքայէլ Ասոր- լոյ ժամանակագրութեանէն (Երուսաղէմ, 1871, էջ 216—217, 256, 369—372): Նոյն Յայտաւորքէն հատուած մ'ալ ունինք Յովհ. Որոտնեցոյ մասին (էջ 71ա). ցուցա- կագիրը անուշադրութեամբ գանց առած է յիշել ամիսն եւ օրը, որ պէտք է ըլլան «Ի՞նչ Բաղոց եւ Չ. Յունուարի»: Որոտնեցի վախճանեցաւ ճշգրի 6 յունուար 1387:

Տպագրական վրիպակներէ ազատ չէ հրատարակութիւնս. կը յիշուի միայն էջ 4ր. Լիպոդիտա. կարգա՝ Հիպոդիտա. եւ Չոր աւերինակս այր = Չոր աւերինակ մայր: էջ 5ր, հատած 16 եւ 17 կը նկատուի կրկնութիւն. հարկ է իմանալ՝ «Յովհաննու Երուսաղե- մացոյ Եպիսկոպոսի. Եթէ ճշմարտապէս... էջ 68ր. Կուան = Կուան (Կաւաւ): էջ 309 Հայոց ՁՂ համագրուած է վերջահան 1441 տարուոյ. պէտք է ուղղել 1541:

Լաւ պիտի ըլլար, եթէ «Քնդհանուր տախտակ ձեռագրաց» նաեւ ցուցակի այս հատորը զարգարած ըլլար:

Մենք նշեցինք պակասութիւններ. բայց անոնք մասամբ պիտի գտնեն չբմեղանք, եթէ նկատի առնենք որ բազմապատակ հե- ղինակը երկու ամիս միայն տրամագրու- թեան տակ ունեցած է 140 ձեռագիրներս ցուցակագրելու համար, իսկ հրատարակու- թիւնը կատարուած է հետո Մատենադարա- նէն, երբ հնարաւորութիւն չկար վերատու- գելու եւ լրացնելու պակասները:

Հ. Ն. Ա.

ԹԵՐԶԵԱՆ ՄԵՍՐՈՊ Վ., Զմմառու հայ վանքը: Պէյ- ռուք 1949, էջ 128 + ԻԳ:

Զմմառի Փոխման Ս. Կոյսի կաթողիկո- սական հայ վանքին հիմնարկութեան Բ. դա- րադարձին առթիւ լոյս կը տեսնէ այս գիրքը. ստուգիւ իրրեւ գեղեցիկ յուշարար՝ հնա- մենի արժէքներու եւ արժանիքներու:

Հեղինակը կը ջանայ անոր անձուկ էջե- ընուն մէջ ամփոփել ամէն հարց, որ կապ ունի վանքին չէնքին ու անոր անդամներուն հետ: Եւ կը յաջողի լիակէս. — դրչի լաւ պտուղ է:

Առաջին երկու գլուխներու մէջ կը ներ- կայացնէ Զմմառի (եւ Գրեյմի) վանքի տեղը, կառուցումը, շինութիւնները, տաճարը, գանդակատունը եւ կալուածները: Յաջորդ գլուխները կը կազմեն՝ Գիր ու արուեստ, Զմմառու Տիրամայրը, վանքը՝ կաթողիկո- սարանը, Դպրավանքը, Հաստատութեան հիմնարկութիւնն ու կանոնները. վարչու- թիւնն ու միարանական կեանքը: Դարձեալ՝ Զմմառի վանքի գործունէութիւնը եւ ըն- թացըը առաքելութիւններու, քաղաքական եւ կրօնական անցքերու, հարածանքներու ու անդորրութեան մէջ եւ առաջին համաշ- խարհային պատերազմէն մինչեւ մեր օրերը:

«Ի հեճուկս հարածանքներու եւ անհնա- րին գրկանքներու, ի հեճուկս ապերախու- թեանց եւ ամէնազգի խոչընդոտներու, ի հեճուկս յարատեւ անարին մարտիրոսու- թեան, Զմմառի միարանները կը նուիրուին ու կը գոհուին անհաշիւ, ի սէր Աստուծոյ եւ իրենց ազգակիցներուն՝ միշտ անյիշաչար, միշտ անվհեք» (անդ, էջ 126): Անոնք հե- տամուտ կ'ըլլան նմանապէս գրքի ու գրի- կը հեղինակին ու կը թարգմանեն: Կը հա- լաքեն Մատենադարանին մէջ տպագիր ու գրչագիր մատենաներ, որոնց վրայ կ'աւել- նան Անտոնեաններու (Կ. Պ.) Ձեռագիրներն ու Դիւանը: Իսկ Եկեղեցոյ մէջ կը գտնուին թանկագին անօթներ ու առարկաներ եւ գե- ղեցկահիւս ու նրբաճաշակ՝ բանուած զգեստներ: Ասոնցմէ լաւագոյններուն, ինչ- պէս եւ աչքաու չէնքերու եւ անձնաւորու- թիւններու պատկերները կու գան գիրքը աւելի հաճելի ընելու:

Ամբողջ գրութիւնն արդէն հետաքրքրու- թեամբ կը կարգացուի: Սակայն բանասէր- ներու լիակէս բաւարարութիւն չի տար եւ այդ ալ կարելի էր սպասել հակիրճ տողե-